

Outils et médias éducatifs (une approche communicationnelle)
Grenoble: Presses Universitaires de Grenoble, 2005

El professor Pierre Moeglin, director de la Maison de Sciences de l'Homme Paris Nord, i del Laboratoire des sciences de l'information et de la communication de la Université Paris 13, acaba de publicar un llibre molt pertinent, sobre el paper dels instruments i dels mitjans educatius, contemplats recíprocament des d'una perspectiva educativa i una altra de comunicativa, un tema sobre el qual la bibliografia espanyola és limitada.

L'originalitat d'aquest treball parteix de la idea que fa una anàlisi dels instruments de comunicació (que ell anomena *outils*) i els mitjans de comunicació, com a objectes. A través del recorregut històric que fa, reconeix que és un tema poc estudiat. Destaca el rol que ha tingut l'anomenada «escola paral·lela», amb les aportacions de Georges Friedmann i Michel de Certeau.

Creu que, per als docents i per als pedagogs, la comunicació constitueix un factor de consum i d'entreteniment, mentre que els professionals dels instruments i dels mitjans comunicatius conceben l'educació com una perspectiva arcaica. Fa notar que una concepció filosòfica de l'educació s'oposa a una concepció comunicacional.

Després d'una sèrie de consideracions més aviat complexes, afirma que la tecnologització i la mediatització participen de la informació dels sabers i, per tant, de la formació de les persones.

En relació amb els instruments i els mitjans, materials o no, cal assenyalar que s'imposen i s'interposen. Etimològicament, els hem de considerar com a objectes. Respecte al projecte educativocomunica-

tiu, la seva competència escau als periodistes i als experts.

L'autor es planteja el paper de la industrialització de tots dos elements i afirma que cal examinar en quins moments, en quina mesura i en quines condicions, els dos camps es reconeixen com a actors de la tecnologització i la mediatització educatives, la qual cosa esdevé un fenomen concret. Fa notar que els enfocaments poden ser diacrònics i sincrònics.

Per un altre costat, examina, en una primera secció, com comunicativament es presenten in situ els instruments de comunicació i els mitjans educatius. En una segona secció, hi analitza com tots dos elements actuen en un projecte educatiu i comunicacional, i remarca la importància de l'estudi dels mitjans de comunicació de massa en tota la seva complexitat.

Finalment, es refereix al entrecreuament de dos processos d'industrialització: l'educatiu i l'informativocomunicatiu.

Per la lectura d'aquestes notes, el lector deu haver comprovat que ens trobem davant d'un treball investigador rellevant, poc usual en les nostres latituds i que mereixeria ser més conegut i estudiat pels que es dediquen a glossar les relacions entre l'educació i la comunicació, i els seus instruments respectius.

A títol personal, recomano vivament la seva lectura als que estiguin especialitzats en aquest terreny o en vulguin esdevenir en el futur.

Manuel Parés i Maicas
Departament de Periodisme
Universitat Autònoma de Barcelona